

Sygn. akt III RC 55/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Lubińska

Protokolant sekr. sądowy Agnieszka Meirowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 maja 2018 r. w G.

sprawy z powództwa **małoletniego F. S. (poprzednio O.) działającego przez matkę E. S.**

przeciwko **M. O.**

o podwyższenie alimentów

I. utrzymuje w mocy punkt 2. wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 8 marca 2016 r. wydanego w sprawie sygnatura akt III RC 64/16, zaś punkt 1. tego wyroku zaocznego uchyla i orzeka w ten sposób, że podwyższa od pozwanego M. O. na rzecz małoletniego powoda F. S. (poprzednio O.) rentę alimentacyjną z kwoty 500,00 zł miesięcznie zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie sygnatura akt III RC 181/13, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 20 listopada 2013 r. sygnatura akt VIII Ca 480/13, do kwoty **700,00 zł (siedemset złotych)** miesięcznie, płatne do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda – jego matki E. S., poczynając od dnia 5 stycznia 2017 roku;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego M. O. na rzecz powoda kwotę 500,00 zł (pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś w pozostałym zakresie nie obciąża pozwanego tymi kosztami;

IV. kosztami sądowymi, od uiszczenia których powód był zwolniony, obciąża Skarb Państwa;

V. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 55/17

UZASADNIENIE

Powód, małoletni F. S. (poprzednio O.), działający przez matkę E. S. (poprzednio O.), wniósł w pozwie o podwyższenie od pozwanego M. O. alimentów z kwoty 500,00 zł miesięcznie, do kwoty 1.000,00 zł miesięcznie, płatnych z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki E. S. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności.

W uzasadnieniu pozwu matka powoda wskazała, że alimenty zostały ostatni raz zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu wydanym w sprawie sygnatura akt III RC 181/13 w kwocie 500 zł miesięcznie. Podała, że jej wynagrodzenie wynosi około 1.000 zł netto. Odnośnie małoletniego powoda w uzasadnieniu pozwu wskazano, że jest on uczniem drugiej klasy gimnazjum, lecz się w poradni onkologicznej, chirurgicznej, ortopedycznej i okulistycznej.

Wyrokiem zaocznym wydanym w dniu 8 marca 2016 r. w przedmiotowej sprawie, pod sygnaturą akt III RC 64/16, Sąd Rejonowy w Grudziądzu podwyższył rentę alimentacyjną od pozwanego M. O. z kwoty 500 zł do kwoty 800 zł miesięcznie i oddalił powództwo w pozostałej części.

Od tego wyroku powód nie wniósł apelacji.

Odpis wyroku zaocznego dla pozwanego został wysłany na adres ul. (...), (...)-(...) D..

Pozwany M. O. pismem z dnia 5.01.2017 r. wniósł sprzeciw od wyroku zaocznego. Wskazał, że nie mieszkał pod adresem na jaki został wysłany odpis wyroku zaocznego, gdyż w okresie próby doręczenia zamieszkiwał w Niemczech.

Postanowieniem z dnia 3.04.2017 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu na wniosek pozwanego udzielił zabezpieczenia poprzez zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanemu wyrokowi zaocznemu.

Powód, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, w piśmie procesowym z dnia 11.04.2017 r. podtrzymał swoje pierwotne stanowisko zgłoszone w pozwie o podwyższenie renty alimentacyjnej na rzecz powoda z kwoty 500 zł do kwoty 1.000 zł. Powód złożył także wniosek o zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego na czas trwania postępowania do uiszczania tytułem alimentów kwoty 850,00 zł miesięcznie w terminie do 10-tego każdego miesiąca.

W uzasadnieniu wniosku o zabezpieczenie wskazano, że od 2013 r. nastąpiła zmiana kosztów utrzymania powoda. Podano, że obecne miesięczne koszty utrzymania powoda obejmują: żywność – 400 zł, odzież – 100 zł, kosmetyki – 50 zł, środki higieny i czystości – 50 zł, bilet miesięczny – 40 zł, kieszonkowe – 100 zł, przyjemności i rozrywka – 50 zł, telefon – 30 zł, ubezpieczenie w szkole. Ponadto zostały wskazane wydatki roczne: kurs na młodszego ratownika (...) 600 zł, okulary – 300 zł, edukacja -700 zł, kolonie 14-dniowe – 1.200 zł, wakacje (wczasy) – 1.000 zł. Jako wydatki na rzecz powoda powołano także korepetycje z chemii – 40 zł za godziną i korepetycje z matematyki i fizyki – 30 zł za godzinę. Odnośnie kosztów utrzymania mieszkania wskazano, iż czynsz wynosi 512 zł opłata za prąd około 80 zł, opłata za telewizję i (...) – 110 zł. Ponadto matka powoda ponosi wydatki związane ze spłatą pożyczki z zakładu pracy – 335 zł, ubezpieczenie – 75 zł i paliwo – 300 zł.

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2017 r. wydanym w trybie zabezpieczenia Sąd Rejonowy w Grudziądzu zobowiązał M. O. do uiszczania na czas trwania postępowania kwot po 700 zł miesięcznie. Pozwany wniósł zażalenie na to postanowienie. Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 9 lutego 2018 r. oddalił zażalenie pozwanego.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni F. S. (poprzednio O.) urodził się (...) i ma obecnie 16 lat. Powód pochodzi ze związku małżeńskiego E. O. (obecnie S.) i M. O., rozwiązanego przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 16 stycznia 2004 r. Nazwisko małoletniego powoda zostało zmienione na wniosek matki przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w G. w marcu 2018 r.

Po raz ostatni wymiar obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powoda został zaktualizowany na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie III RC 181/13, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 20 listopada 2013 r. Na mocy tego wyroku renta alimentacyjna na rzecz małoletniego F. O. została podwyższona z kwoty 380,00 zł do kwoty 500 zł miesięcznie.

Podstawę wydania wyroku w sprawie III RC 181/13 stanowiły następujące ustalenia Sądu: Małoletni F. O. liczy 11 lat i uczęszcza do 5 klasy szkoły podstawowej. Nosi okulary wymagające wymiany co roku, z kosztem 300 zł. Z powodu alergii przyjmuje leki sterydowe i korzysta z inhalatorów, na co matka wydaje 120 zł miesięcznie. Uczęszcza na basen 3 razy w miesiącu, co kosztuje 12 zł. Matka małoletniego płaci czynsz za mieszkanie w kwocie 600 zł, zaś za prąd wodę i gaz łącznie 195-277 zł miesięcznie. Ojciec małoletniego nie ma innych dzieci oprócz powoda. Nie utrzymuje kontaktu z

synem. Z zawodu jest elektrotechnikiem. Ma wyższe wykształcenie techniczne. Jest zarejestrowany jako poszukujący pracy. Nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych. Nie deklaruje żadnych dochodów. Nie posiada żadnego majątku.

Obecnie małoletni F. S. uczy się w pierwszej klasie technikum.

Małoletni powód choruje na martwicę kości piszczelowych i ma ubytki w kościach udowych, co wymaga wizyt kontrolnych w Centrum (...) w W. oraz w Szpitalu im. (...) w B.. W sierpniu 2017 r. wykryto u powoda problemy kardiologiczne.

Z uwagi na wskazane problemy zdrowotne, niezbędna jest dla niego zbilansowana dieta, składająca się z wartościowych produktów oraz ruch i uczęszczanie na basen. Matka powoda często kupuje produkty ekologiczne i bio, a także suplementy diety i witaminy. F. S. nosi okulary, które wymagają wymiany średnio co 1,5 roku. Małoletni chodzi na basen, za który ponoszony jest koszt około 200 zł miesięcznie oraz na siłownię za około 80 zł miesięcznie. Powód ma wykupiony bilet miesięczny na komunikację miejską za kwotę 39 zł. Otrzymuje kieszonkowe w kwocie 100 zł miesięcznie.

Zdarzają się potrzeby odbywania z małoletnim prywatnych wizyt lekarskich oraz psychologicznych. Średnio miesięcznie z tego tytułu wydatkowana jest kwota 50 zł. Małoletni dwa razy w miesiącu chodzi do fryzjera. Powód uczęszczał na płatny kurs na ratownika (...), płatny w kwocie 550 zł.

Na odzież i obuwie dla powoda potrzebna jest miesięcznie kwota 200 zł. Na telefon powoda wydatkowana jest kwota 50 zł miesięcznie.

Matka powoda poniosła koszty wyprawki szkolnej we wrześniu 2017 r. w kwocie około 800 zł. F. O. uczęszcza na korepetycje z matematyki i fizyki. Koszt za 1 godzinę korepetycji to 30 zł.

Matka powoda jest zatrudniona w Jednostce Wojskowej w W. i osiąga wynagrodzenie około 1.300 zł netto. W 2016 r. osiągnęła dochód w kwocie 29.084,31 zł brutto. Obecnie przebywa na zasiłku macierzyńskim i uzyskuje dochody około 700 zł miesięcznie. Podjęła aktualnie decyzję o rezygnacji z zatrudnienia.

F. S. sprawia problemy wychowawcze i wymaga stałych konsultacji psychologicznych.

Powód zamieszkuje z matką, jej mężem i dwojgiem dzieci w mieszkaniu męża matki w G.. Czynsz za mieszkanie wynosi 525 zł, opłaty za prąd to 250 zł co drugi miesiąc, za Internet 49 zł miesięcznie, telewizję 59 zł miesięcznie.

(okoliczności bezsporne, dowód:

- informacja o zarobkach E. S. – k. 4, 95-96;
- PIT 11 E. S. za 2016 r. – 97;
- opłaty za mieszkanie – k. 113,
- potwierdzenia przelewu – k. 124-272, 274-336, 342-361;
- faktury i paragony – k. 273, 337-341,
- kopia wyroku rozwodowego – k. 510;
- zeznania świadka M. P. – k. 116v-117;
- zeznania świadka M. S. – k. 117;
- zeznania matki powoda E. S. – k. 433v-434v, 536-537;

- zeznania pozwanego M. O. – k. 435-436, 537-538.)

Pozwany ma wyższe wykształcenie. Ukończył Wydział elektryczny na Politechnice (...). Pracuje w Niemczech, prowadzi działalność gospodarczą w swoim zawodzie. Za 2015 r. wykazał dochód 12.483 Euro. Od tego dochodu został obliczony podatek na kwotę 722 Euro. Pozwany nie rozliczył się jeszcze w niemieckim urzędzie skarbowym z dochodów za 2016 r. Za 2017 r. pozwany złożył deklarację, z której wynika dochód roczny 8.164 Euro.

Pozwany za mieszkanie wynajmowane w G. płacił miesięczny czynsz wraz z opłatami w kwocie 682 Euro. Obecnie pozwany mieszka w Niemczech pod adresem H.-T. P. 10, (...) H..

M. O. jest właścicielem nieruchomości gruntowej położonej w D. przy ul. (...).

Pozwany nie ma nikogo na utrzymaniu poza powodem.

Toczy się egzekucja komornicza alimentów na rzecz powoda. Pozwany dotychczas wpłacał stałą kwotę comiesięczną 593,25 zł, z czego 500 zł stanowiła kwota alimentów, a pozostałą część opłaty egzekucyjne. Na dzień 1.01.2016 r. stan zaległości wynosił 0,00 zł. E. O. nie wyraziła zgody na umorzenie egzekucji, mimo wniosku M. O.. Z uwagi na niewiedzę pozwanego o wydaniu przez tutejszy Sąd wyroku zaocznego podwyższającego alimenty, na dzień 19.01.2017 r. istniało zadłużenie w kwocie 5.414,51 zł, podlegające egzekucji komorniczej.

(okoliczności bezsporne, dowód:

- kserokopie potwierdzeń wpłaty – k. 27-32, 467-471;
- kopia protokołu czynności komornika – k. 24;
- potwierdzenie zameldowania – k. 52;
- pisma komornika sądowego – k. 33, 65, 66, 114, 115, 379, 405;
- postanowienie komornika sądowego z 5.01.2017 r. – k. 67;
- informacja o dochodach M. O. – k. 71-72;
- umowa najmu mieszkania – k. 73;
- informacja o deklaracji podatkowej – k. 367, 525-526;
- informacje o prowadzonej działalności – k. 529-532;
- oferty pracy w D. – k. 370-378;
- kopia treści księgi wieczystej – k. 479-480;
- obliczenie dochodu pozwanego za 2017 r. – k. 527-528
- zeznania świadka M. R. – k. 533v-535;
- zeznania pozwanego M. O. – k. 435-436.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz załączonych aktach tutejszego sądu sygnatura III RC 181/13, zeznania świadków M. P., M. S. i M. R. oraz przesłuchanie stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków M. P., M. S. i M. R.. Zeznania te są jasne, logiczne i konsekwentne oraz znajdują oparcie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd dał wiarę zeznaniom E. S. przesłuchanej za małoletniego powoda i zeznaniom pozwanego M. O..

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Przechodząc do rozważań prawnych należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 138 k.r.o. strony w razie zmiany stosunków mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zaś istotne zwiększenie, zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, w skutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie lub zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych, a niekiedy nawet ustanie obowiązku alimentacyjnego. Zakres świadczeń wyznaczają natomiast, zgodnie z treścią art. 135 k.r.o., z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, z drugiej zaś rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Zgodnie z ugruntowanymi poglądami judykatury i doktryny prawniczej zatem dopiero ustalenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, następnie porównanie tych wartości umożliwia ustalenie, czy i w jakim zakresie (w całości bądź w części) potrzeby uprawnionego mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

W myśl art. 133 k.r.o. rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż w ocenie Sądu powód wykazał, że nastąpiła zmiana jego usprawiedliwionych potrzeb, która uzasadniała dokonanie zwiększenia wymiaru renty alimentacyjnej. Odnośnie wysokości żądania, Sąd uznał że zasługiwało ono na uwzględnienie tylko w części.

Każdorazowo, rozpoznając sprawę o zmianę wymiaru alimentów, należy odnieść się do treści ostatniego orzeczenia w tym przedmiocie lub ugody zawartej między stronami.

Po raz ostatni wymiar obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powoda został zaktualizowany na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie III RC 181/13, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 20 listopada 2013 r. Na mocy tego wyroku renta alimentacyjna na rzecz małoletniego F. O. została podwyższona z kwoty 380,00 zł do kwoty 500 zł miesięcznie. Od czasu ostatniego ustalenia wymiaru alimentów do dnia wydania wyroku w przedmiotowej sprawie upłynęło 4,5 roku.

W przeciągu tego czasu sytuacja małoletniego powoda zmieniła się. Powód ma obecnie 16 lat i uczęszcza do szkoły średniej, co wiąże się ze zwiększonymi wydatkami w stosunku do okresu szkoły podstawowej. Uczęszcza na korepetycje, zajęcia dodatkowe. Również z uwagi na wiek małoletniego i szybki wzrost, niezbędne są zwiększone wydatki na odzież. Wyższe są również potrzeby dziecka związane ze spędzaniem czasu wolnego i rozwijaniem zainteresowań. W zakres jego usprawiedliwionych potrzeb wchodzi przede wszystkim wydatki związane bezpośrednio z jego utrzymaniem, takie jak wydatki na wyżywienie, edukację, ubrania i obuwie, dojazdy, a także te związane z utrzymaniem miejsca zamieszkania, w którym ulokowane jest jego centrum życiowe.

W ocenie Sądu strona powodowa wykazała, że obecnie F. S. ma większe potrzeby odnośnie jego potrzeb kształcenia, dbania o zdrowie, wygląd, rozwój. Z uwagi na problemy zdrowotne małoletniego, niezbędna jest dla niego zbilansowana dieta, składająca się z wartościowych produktów oraz ruch i uczęszczanie na basen. Małoletni chodzi na basen, za który ponoszony jest koszt około 200 zł miesięcznie oraz uczęszcza na siłownię za kwotę około 80

zł miesięcznie. Zdarzają się potrzeby odbywania z małoletnim prywatnych wizyt lekarskich oraz psychologicznych. Średnio miesięcznie z tego tytułu wydatkowana jest kwota 50 zł. Małoletni dwa razy w miesiącu chodzi do fryzjera.

Miesięcznie potrzebna jest kwota około 1.200 zł, aby zaspokoić usprawiedliwione potrzeby małoletniego. Sąd nie dał wiary twierdzeniom matki powoda, aby koszty utrzymania małoletniego były wyższe niż 1.200 zł. Z uwagi na wysokość dochodów matki powoda i fakt, że posiada ona troje dzieci, należy założyć, że próba wykazania wyższych wydatków na małoletniego wynikała jedynie z chęci uzyskania wyższych alimentów od ojca powoda. Ponadto, należy zauważyć, że utrzymanie 16-letniego uczącego się dziecka kosztuje z pewnością mniej niż wysokość kwoty najniższego wynagrodzenia w kraju, kształtującej się w granicach 1.500 zł. Kwota 1.200 zł zaspokoi wszystkie usprawiedliwione potrzeby powoda.

W związku z faktem, że matka małoletniego czyni osobiste starania o wychowanie powoda, a także mając na uwadze możliwości zarobkowe matki powoda, pozwany winien być obciążony w większym zakresie usprawiedliwionymi kosztami utrzymania powoda. Sąd uznał, że winny one obciążać ojca małoletniego w kwocie 700 zł, zaś jego matkę w kwocie 500 zł.

Odnośnie możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, jako zobowiązanego do alimentacji, należy zauważyć, że są one podobne jak w 2013 r.

W ocenie Sądu kwota 700 zł alimentów leży w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego.

Jednocześnie, w ocenie Sądu należało uznać, że możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego znacznie przekraczają wykazywane przez niego na potrzeby postępowania dochody. M. O. posiada wyższe wykształcenie w zawodzie elektryka, który w obecnych czasach pozwala na osiąganie wysokich dochodów. Wprawdzie pozwany wykazuje osiąganie bardzo niskich dochodów, jednak nie wydaje się wiarygodne, aby uzyskiwał tak niskie dochody pracując w Niemczech, zwłaszcza w sytuacji, gdy pracuje tak już od co najmniej kilku lat. Gdyby faktycznie jego sytuacja za granicą była tak zła, to z pewnością już dawno powróciłby do kraju, gdzie mógłby znaleźć pracę z zarobkiem co najmniej 3.000 zł. Ponadto, pozwany jest właścicielem nieruchomości położonej w D.. Nie ma nikogo na utrzymaniu poza powodem.

Należy podkreślić, że osoba na której ciąży obowiązek alimentacyjny powinna w pełni wykorzystywać swoje kwalifikacje i poszukiwać źródeł dochodu, pozwalających jej na zaspokojenie potrzeb uprawnionego do alimentacji. Zdaniem Sądu pozwany przy wykorzystaniu w pełni swoich umiejętności, wykształcenia i zdobytego doświadczenia, byłby w stanie osiągać dochody w granicach co najmniej 3.000 zł.

Wydając wyrok końcowy w przedmiotowej sprawie Sąd miał na uwadze fakt, że z uwagi na niezaskarżenie przez stronę powodową wyroku zaocznego w części oddalającej powództwo, wyrok ten uprawomocnił się w tym zakresie i obecnie przedmiotem rozpoznania pozostawała jedynie kwota 800 zł alimentów miesięcznie, nie zaś 1.000 zł.

Wobec powyższego Sąd utrzymał w mocy punkt 2. wyroku zaocznego – oddalający powództwo ponad kwotę 800 zł alimentów miesięcznie, zaś punkt 1. tego wyroku zmienił i podwyższył rentę alimentacyjną na rzecz małoletniego z kwoty 500 zł do kwoty 700 zł miesięcznie. Jako datę początkową zwiększonego obowiązku alimentacyjnego Sąd przyjął dzień 5 stycznia 2017 r. Jest to data, w której pozwany niewątpliwie dowiedział się już o wytoczonym przeciwko niemu powództwie i mógł przygotować się do zwiększonego wymiaru alimentów, tak aby nie popaść w zaległości w tym zakresie. Sąd oddalił powództwo w pozostałej części.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Z uwagi na aktualną trudną sytuację majątkową pozwanego, Sąd obciążył go kosztami procesu jedynie w części, zasądając obowiązek zapłaty kwoty 500 zł na rzecz strony powodowej.

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono po myśli art. 113 ust. 1 i 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd nie obciążył pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Sąd nadał wyrokowi w punkcie I. rygor natychmiastowej wykonalności.